

ИЗБОРИ ЗА ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ У АУСТРИЈИ И НЕМАЧКОЈ

Сажетак: ЕУ-избори у Аустрији и Немачкој донели су очекиване резултате. Пад популарности „велике коалиције“ у Немачкој потврђен је и на овим изборима, док су у Аустрији избори остали потпуно у сенци скандала „Ибица-гејт“. Као један од победника избора у обе државе може да се означи странка „Зелених“, која посебно у Немачкој бележи изузетан раст популарности међу бирачима. Као највећи губитници избора и у Немачкој и у Аустрији свакако слове социјалдемократе, које или бележе губитак бирачког тела или стагнирају иако им политичке околности и политички тренутак у обе државе иду на руку.

Кључне речи: Аустрија, Немачка, политика, ЕУ, Европска унија, Европски парламент

Увод

Почев од 1979. године на простору ЕУ посланици за Европски парламент бирају се на директним изборима. Улога ЕУ-парламента дефинисана је чланом 14. Европског уговора, којим је предвиђено да ЕУ-парламент заједно са Европским саветом функционише као законодавни орган. Поред тога, такође са Саветом ЕУ, треба да управља буџетом, бира председника ЕУ-комисије, те има контролну и саветодавну улогу.¹ Ипак и поред ових легислативних и контролних функција ЕУ-парламент је често суочен са озбиљним критикама, пре свега због чињенице да Европска комисија и Савет ЕУ делује мање-више независно од парламента, што доводи у питање саму контролну функцију ЕУ-парламента. Такође се критикују и изузетно високи трошкови администрације, као и чињеница да се седнице наизменично одржавају у Стразбуру и Бриселу, те се само на пресељавања администрације и докумената годишње утроши око 115 милиона евра.² Врло озбиљна критика је и чињеница

¹ Веб-страница ЕУ-Парламента: <http://www.europarl.europa.eu> (18.04.2019)

² Deutsche Welle: Schluss für europäischen Wanderzirkus?: <https://www.dw.com/de/schluss-f%C3%BCr-europ%C3%A4ischen-wanderzirkus/a-38818495> (18.04.2019)

да је ЕУ-парламент једина од стране грађана бирања ЕУ-институција, али и поред тога ЕУ-парламент нема иницијативно право за доношење ЕУ-закона, јер монопол на то право по члану 294. Споразума о функционисању ЕУ полаже искључиво ЕУ-комисија. На све ове критике се надовезује и мањак заинтересованости ЕУ-грађана за европске изборе, као и за сам рад ЕУ-парламента. Овогодишње истраживање немачке Савезне централе за политичко образовање показало је да свега 1/3 младих Немаца узима учешће на изборима за европски парламент. У одређеним државама ситуација је по овом питању равна катастрофи. Тако је у Словачкој на последњим европским изборима гласало свега 13% гласача, док је просек на нивоу ЕУ износио 43%.³ Поред озбиљног неинтересовања гласача, треба нагласити да и европски медији много више пажње посвећују националним политичким темама, него темама везаним за ЕУ, а на све то се надовезује и чињеница да су у трку за ЕУ-парламент углавном шаљу већ исслужени или мало познати политичари.

Осим већ наведених проблема, овогодишњи ЕУ-избори сусрели су се и са проблемом Бреگزита односно практично до пред саме изборе није било јасно да ли ће Британци гласати на изборима или не. Ипак уколико до Бреگزита заиста дође то ће утицати на сазив ЕУ-парламента, који тренутно броји 751-ог посланика. Након Бреگزита број посланика ће износити 705, па ће земље попут Италије, Француске и Шпаније да добију више посланика него до сада.

Многи ове ЕУ-изборе називају и судбоносима, сматрајући да се одлучује о судбини целог европског пројекта. Овде се ипак радило више Радило о политичким изјавама са циљем мобилизације бирача пред изборе. Проевропске странке покушавале су да убеди грађане ЕУ да свој глас дају даљим европским интеграцијима, представљајући евроскептике као потенцијалну опасност за цео ЕУ пројекат, док су евроскептични покрети покушавали да мобилишу своје бирачко тело, које иначе традиционално слабије излази на ЕУ-изборе сматрајући исте не превише битнима или су исте једноставно бојкотовали због одбојности према „Бриселу“. Матео Салвини, председник италијанске Северне лиге, формирао је пред изборе евроскептични блок око кога су се поред његове странке окупили и Данска народна странка, Алтернатива за Немачку, Слободарска Партија Аустрије, као и странка Марин Ле Пен. Ово што повезује ове странке је чињеница да све оне према централизованом ЕУ имају изузетно негативан став и на томе се базирала и њихова кампања.

С друге стране европски конзервативци, предвођени немачким демохришћанима боре се са падом популарности Ангеле Меркел, али и са све чешћим скретањем својих европских партнера у десно. Тако су нпр. аустријски демохришћани практично напустили позицију политичког центра и заузели доста чвршће и оштрије позиције по питању миграција, азила и европских интергација, иако су начелно и даље задржали проевропски курс. Европска народни покрет иначе броји највише посланика у ЕУ парламенту и на овогодишњим изборима предводио их је Манфред Вебер из баварске Хришћанско-

³ Statistik der BPB: <http://www.bpb.de/nachschlagen/zahlen-und-fakten/europawahl/188778/wahlbeteiligung-2014> (18.04.2019)

социјалне уније, сестринске странке Демокришћанске уније Ангеле Меркел. Вебер је наступао пре свега као заступник досадашњег курса европских интеграција, чврсто се супростављајући левом и десном популизму, али такође и спољној политици Ангеле Меркел у односима са Русијом јер је већ више пута истакао да ће уколико буде изабран за председника ЕУ-комисије учинити све што је у његовој моћи да заустави пројекат „Севрни ток 2“.⁴

Главна конкуренција европским „народњацима“ био је као и до сада социјалдемократски блок, који се тренутно широм ЕУ бори са губитком бирача. С друге стране те губитке прихватају европске странке зелене оријентације, као и европски либерали, који пре свега у Скандинавији имају изузетно јако упориште, а на овим изборима удружили су се са Макроновим покретом „Ренесанса“.

Ова анализа бавиће се ЕУ-изборима у Аустрији и Немачкој, те ћемо у следећем поглављу анализирати излазне позиције немачких и аустријских странака пред изборе, као и теме које су кандидати означили као приоритетне у својим кампањама. У завршном делу текста, бавићемо се резултатима избора у Немачкој и Аустрији.

Избори у Републици Немачкој

На овогодишњим изборима у Немачкој наступиле су 41 странка и покрет. Као најважније треба споменути су свакако демокришћане, социјалдемократе, Зелене, либерале и Алтернативу за Немачку. На изборима је учествовао и бивши грчки министар финансија Јанис Варуфакис са својим покретом „Демократија у Европи – Покрет 2025“.⁵

По последњим истраживањима јавног мјења, рађеног за немачку државну телевизију, пред саме изборе ЦДУ се налазио на првом месту са између 28 и 32%. Странка Зелених уживала је поверење око 20% бирача, док је социјалистима прогнозирана трећа позиција са око 16%, што би у односу на изборе 2014 представљало пад од преко 10% гласова. Евроскептичној Алтернативи за Немачку, као делу Салвинијевог блока, прогнозирано је између 10 и 15%. Такође предизборне анкете су као сигурне чланове новог сазива ЕУ-парламента предвиделе и немачке либерале, као и немачке левичаре (Die Linke).

С друге стране већина анкета није предвиђала да Јанис Варуфакис и његов покрет пређу цензус, иако су добили проминентну подршку у виду америчке ТВ-звезде Памеле Андресон.

Када су у питању изборне кампање, најактивнији су били конзервативци, пре свега из разлога што је главни кандидат европских конзервативаца био немачки представник Манфред Вебер, који је у својој кампањи јасно показао

⁴ Focus online: https://www.focus.de/politik/ausland/manfred-weber-der-dialog-mit-viktor-orban-ist-kompliziert_id_10464407.html (19.04.2019)

⁵ Bundeswahlleiter: <https://www.bundeswahlleiter.de/europawahlen/2019/wahlbewerber.html> (19.04.2019)

претензију да постане наследник председника Европске комисије Жан Клод Јункера. У својој кампањи водио је пре свега кампању за јаку ЕУ („Für ein starkes Europa“), заговарајући досадашњи курс европских интеграција али и јачање европске безбедносне политике кроз оснивање европског ФБИ-а који би служио за борбу против тероризма и организованог криминала.⁶ Такође, тежиште је стављао и на заштиту климе, као једне од тема која доминира Западом већ неколико месеци уназад. По питању спољне политике, заговарао је даљи наставак санкција ка Русији, као и чврсте анти-руске позиције оличене у захтеву да се обустави мега-пројекат „Северни ток 2“, иако је немачка влада предвођена његовом странком дала своју сагласност за исти.

За немачке социјалдемократе ови избори су дошли у невреме. Тренд пада социјалдемократије у Европи није заобишао ни Немачку. Странка већ дуже време бележи пад бирача на изборима, како локалним, тако и покрајинским. На овим изборима улогу главног кандидате европских социјалдемократа преузео је Холандџанин Франс Тимерман, што је за немачки СДП такође била отежавајућа околност јер су морали да убеђују Немце да за председника Европске комисије подрже политичара из друге државе. У својој кампањи покушали су да се прикажу пре свега као заштитници интереса „малог човека“, а као један од најважнијих захтева навели су опорезивање концерна попут Амазона, Фејсбука и сл.⁷

Пад популарности социјалдемократа у Немачкој у последње време највише користи странка Зелених, која из године у годину бележи раст поверења широм Немачке, пре свега у њеном западном делу и северо-западном делу. Странке Зелених последњих година широм ЕУ наступају са позиција заговорника даљих европских интеграција заговарајућу ЕУ као савез европских регија и комуна, чиме би се националне државе ставиле комплетно у други план, док на ЕУ нивоу заговарају даље продубљивање европских интеграција у сфери финансија, привреде и социјалних давања, залагајући се за јединствен европски социјални фонд.⁸ Поред заштите околине као основне тачке њиховог програма, заговарају и либералну политику према избеглицама и азилантима, те се оштро противе актуелној политици немачке владе по овом питању.

Као тотална супротност оваквим идејама наступала је десничарска Алтернатива за Немачку. Иако су 2017 направили јако добар резултат на парламентарним изборима у Немачкој, у међувремену су имали неколико потреса и сукоба унутар странке. Покушавајући да донекле поправе окрњен политички рејтинг у кампању су ушли изузетно офанзивно, формиравши заједно са Матом Салвинијем десни евроскептични блок. Као и код других десних странака широм ЕУ и АфД је заговарао заустављање даљих миграција из Африке и Азије ка ЕУ, као и свођење захтева за азил на минимум. Такође, одбацивали су сваку идеју заједничке ЕУ армије и заједничке спољне политике на нивоу ЕУ,

⁶ Веб-страница Манфреда Вебера: <https://www.manfredweber.eu/de/the-future-of-we/> (04.06.2019)

⁷ ЕУ-програма СПД-а: <https://www.spd.de/europa-ist-die-antwort/unsere-ziele/unsere-europaprogramm/> (04.06.2019)

⁸ ЕУ-програма странке Зелених: <https://www.gruene.de/artikel/gruenes-wahlprogramm-zur-europawahl-2019> (04.06.2019).

истичући да су добри односи са Русијом неопходни Немачкој како због сигурносних, тако и због привредних разлога. Основна идеја европског десног блока била је реформа ЕУ којим би ЕУ постала савез европских националних држава, чиме би бриселски централизам био у потпуности одбачен.⁹

Сличне позиције одбацивања Бриселског централизма заступали су и немачки левичари, с тим што су њихове позиције по питању социјалне и миграционе политике дијаметрално супротне у односу на АфД, што су јасно и нагласили стављајући у свој ЕУ-програм као једну од тачака борбу против АфД-а и њихових ставова.¹⁰ Немачки либерали у свом програму тежиште су ставили на јачање европских интеграција са коначним циљем стварања ЕУ као федерације европских држава са јединственим уставом, док су као изузетно битну тачку навели и даљи процес дигитализације.¹¹

ЕУ-избори у Реп. Аустрији

Док у Немачкој број учесника прелази 40, на европским изборима у Аустрији учествовало је 7 странака. Поред већ традиционалних учесника попут аустријских демохришћана, социјалдемократа, слободараца, Зелених и либерала, на овим изборима учествовали су још и покрет „Европа“ које је предводио бивши ЕУ-посланик странке Зелених Јоханес Вогенхубер, а довољан број потписа успели су да обезбеде и аустријски комунисти.¹² Изборна истраживања од самог старта нису давала велике шансе аустријским комунистима и покрету „Европа“ да се нађу у ЕУ-парламенту, па због мањка простора програм и кампања ових странака неће бити посебно анализиран.

И поред свог скретања у десно аустријски народњаци као носиоца листе именовали су ЕУ-посланика Отмара Караса, који важи за једног од највећих заговорника ЕУ и даљих европских интеграција, не одбацујући ни идеју „Републике ЕУ“. Слично као немачке колеге тежиште кампање стављено је на очување досадањих достигнућа на нивоу ЕУ, као и на смањење законске бирократије и побољшање сигурносне политике на европском нивоу.¹³

Аустријске социјалдемократе, које као и њихове европске колеге, имају велики проблем да коначно формирају јасан политички профил док покушавају да балансирају између лево оријентисаних високих страначких функционера и бирача који све више окрећу леђа социјалдемократији. Као главни кандидат на овим изборима наступио је Андреас Шидер, високи функционер бечког органка странке, али и личност која у самој странци поларизује и очигледно не

⁹ ЕУ-програм АфД-а: <https://www.afd.de/europawahl/> (04.06.2019)

¹⁰ ЕУ-програм Die Linke: <https://www.die-linke.de/themen/europa/> (04.06.2019)

¹¹ ЕУ-програм ФДП-а: <https://www.liberales.de/content/europaparteitag-klares-bekanntnis-zur-eu> (04.06.2019)

¹² МУП Реп. Аустрије: https://www.bmi.gv.at/412/Europawahlen/Europawahl_2019/start.aspx#pk_04 (19.04.2019)

¹³ Europawahl 2019: Das Wahlprogramm der ÖVP: <https://www.vienna.at/europawahl-2019-das-wahlprogramm-der-oevp/6206260> (04.06.2019)

ужива подршку целе странке, што се показало током прошле године када га већина бечке секције није подржала као новог градоначелника Беча, те је унутар-страначке изборе изгубио прилично убедљиво. То аустријским социјалистима ипак није сметало да га поставе за носиоца листе, сматрајући очигледно да ће Шидер као отворени заговорник даљих ЕУ интеграција и оштар критичар тадашње конзервативно-десничарске владе Себастијана Курца привући довољан број гласова тзв. „протестних бирача“ односно оних бирача који ЕУ-изборе углавном користе да упуте поруку владајућим странкама. У складу са програмом европских социјалдемократа и у Аустрији је тежиште кампање стављено на права „малог човека“ и борбу против концерна, а медијски наступи су коришћени пре свега да се критикује владајућа коалиција Курцових демокришћана и слободараца.

Слободарска партија Аустрија је за носиоца листе поставила ЕУ-посланика Харалда Вилимског, који важи за идејног творца сарадње са Марин Ле Пен, Гертот Вилдерсом и са европским политичарима сличног профила. У својим медијским наступима Вилимски је пре свега критиковао бриселски централизам, идеју заједничке спољне и сугурности политике, као и очување неутралности као основне и полазне тачке аустријског устава. Такође Слободарска партија заговара реформу новчане политике која би омогућила повратак националних валута или формирање нових валута између земаља са сличном привредним и финансијским стандардом.¹⁴

За аустријске „Зелене“ ови избори су били прилика да се врате на политичку бину након што на парламентарним изборима 2017. нису прешли цензус. Као главни кандидат наступио је Вернер Коглер, политичар са већ деценијским стажом у аустријској политици. Тежиште кампање је била пре свега критика према политици актуелне владе, док су на нивоу ЕУ аустријски „Зелени“ поновили захтеве о неопходности европске социјалне уније, заједничке привредне политике, итд. Као и њихови истомишљеници у Немачкој и у Аустрији је оштро критикована миграциона политика владе.¹⁵ Најрадикалнију проЕУ-кампању ипак су имали аустријски либерали (НЕОС). У својој кампањи пропагирал су Сједињење Европске Државе, заједничку ЕУ армију, формирање заједничке европске комисије о азилу, као у либерализацију тзв. „плаве миграционе карте“ односно дозволе које бу ЕУ могла да изда тражиоцу и који бу на основу тога могао сам да бира у којој ЕУ-држави жели да се насели.¹⁶

Ипак све програме и кампање недељу дана пред изборе бацио је у заборав „Ибица-гејт“, скандал у који су умешани, сада већ бивши вице-канцелар и председник Слободарске партије Хајнц-Кристијан Штрахе, као и потпредседник Слободарске партије Јохан Гуденус. На сада већ светски познатом видеоснимку поменути политичари у пијаном стању разговарају са наводном руском милионерком о могућим улагањима у Аустрију и њеним донацијама за стран-

¹⁴ ЕУ-Програм ФПО-а: <https://www.fpoe.at/themen/leitantrag/grundsatzliche-positionen/> (04.06.2019)

¹⁵ ЕУ-програм странке „Зелених“: <https://www.gruene.at/themen/europa> (04.06.2019).

¹⁶ ЕУ-програм НЕОС-а: <https://www.neos.eu/programm> (04.06.2019)

ку, нудећи притоме могућност добијања државних тендера уколико се Слободарска партија нађе у влади. Видео снимљен током лета 2017. године појавио се 8 дана пред изборе и потпуно потресао политичку сцену у Аустрији и ЕУ. Иако је све остало само на разговору, а и сам Штрахе у поменутом видеу напомиње да све мора да буде у складу са законом и легално, морална одговорност поменутог двојца за изречено повукла је са собом не само њихове моменалне оставке на све функције, него довела и до пада аустријске владе, а затим и до превремених покрајинских избора у Градишћу (Burgenland), као и до официјалног престанка сарадње између социјалдемократа и слободараца у Линцу. Градишће и Линц су били препознатљиви по томе што су имали неку врсту „дрвено-плаве“ коалиције, што је у самој социјалдемократској странци доводило до тешких интерних сукоба и дискусије да ли сарађивати са слободарцима или не? Након што су се слободарци повукли из владе, канцелар Себастијан Курц је именовао на њихова места експерте и високе чиновнике из самих министарстава, али само 5 дана касније у парламенту му је изгласано неповерење гласовима социјалдемократа, слободараца и листе „Jetzt“. Након тога формирана је експертска влада која ће да води земљу до ванредних избора и формирања нове владе.

Афера „Ибица-гејт“ утицала је не само на резултате избора у Аустрији, него вероватно и на резултате десних странака у ЕУ уопште, јер су Штрахе и његова странка дуго година у оквиру ЕУ важили за прототип модерне деснице.

Резултати ЕУ-избора у Немачкој

Предизборне анкете су као ретко када овај пут имале добре прогнозе. Забележена је за ЕУ-изборе релативно висока излазност од 61,4%. Немачки демохришћани доживели су велики пад и забележили свега 22,6% гласова, добивши тако укупно 29 места у парламенту, од чега 6 припада баварској ЦСУ. Одмах иза њих нашли су се „Зелени“ са 20,5% (21 мандат), док су се стрепње социјалиста обистиниле и добили су свега 15,8% (16 мандата), што је минус од 11,5% у односу на 2014. годину. Алтернатива за Немачку освојила је 11% (11 мандата), што је 3,9% (+4 мандата у односу на 2014.) више него 2014. али свакако мање него што су очекивали. Немачки либерали и левичари су очекивано ушли у ЕУ-парламент освојивши по око 5,5% гласова односно по 5 мандата.¹⁷

Као и увек ЕУ-избори нуде и могућност да се мале немачке странке политички профилишу. Тако ће се у новом сазиву ЕУ-парламента наћи и странке попут Пирата, Странке за заштиту животиња, „Слободни бирачи“, итд. Укупно 9 места у парламенту одлази на тзв. „мале странке“. У новом сазиву ЕУ-парламента овај пут неће се наћи неонацистички НПД, који је освојио свега 0,3% гласова.

¹⁷ Резултати избора у Немачкој: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2019-05-26-EP-DE/index-content.shtml> (06.06.2019)

ЕУ-избори су у Немачкој такође узели данак. Иако је Манфред Вебер већ био виђен за председника ЕУ-комисије, то је сада упитно, јер је француски председник Макрон његову кандидатуру већ одобрио и на том месту жели да види данску либералку Маргарет Вестагер.¹⁸ Жртва лошег изборног резултата постала је и досадашња председница немачких социјалдемократа Андреа Налес, која је поднела оставку на председничку функцију. Ипак, њен одлазак очигледно није пуно променио, јер су досадашњи проблеми са којима се европска социјалдемократија бори остали. Испитивање јавног мјења од 05. јуна СПД тренутно види на 13% подршке, што је историјски најлошији резултат у Немачкој. С друге стране велику успех „Зелених“ на ЕУ-изборима дао је очигледно замаха овој странци, коју тренутно подржава чак 26% грађана, што је само 1% мање од подршке коју ужива ЦДУ.¹⁹ Алтернатива за Немачку показала се задовољна са освојених 11% сматрајући да је афера „Ибица-гејт“ коштала и њих одређени број гласова. Алтернатива се пре свега на истоку Немачке профилисала као озбиљна политичка снага. Тако је у градовима и окрузима попут Дрездана, Котбуса, Саксоније и Бранденбурга израсла у најјачу политичку странку освојивши између 20 и 30% гласова.

ЦДУ за сада није повукла конкретне потезе због лошег изборног резултата и рејтинга, али уколико изгубе и место председника Европске комисије, биће то озбиљан знак за узбуну у њиховим редовима. Такође, СПД још увек није донео одлуку у ком правцу ће да иде даље и хоће ли се одлучити да напусти владу, те изазове ванредне изборе који у овом тренутку владајућој коалицији не иду на руку, али би дугорочно гледано могли да иду у корист СПД-а уколико следећу владу формирају демохришћани и странака „Зелених“, што би СПД-у омогућили евентуално спасоносно опозиционо деловање.

Резултати избора у Аустрији

Након „Ибица-гејта“ очи европске јавности биле су упрте у Аустрију. Било је питање колико ће афера да наштети аустријској политици уопште, као и ко ће да профитира из целе приче. Постављало се питање и како ће реаговати погођена Слободарска партије и да ли ће преживети на политичкој сцени. У односу на неке раније ЕУ-изборе излазност је износила 59,8% и то је била највећа излазност у последњих 20 година.

Изборне резултате обележили су убедљива победа Курцових народњака који су освојили 34,5% и победили у свим покрајинама осим Корушке и Беча. Велики „камбек“ направила је странка „Зелених“ која је услед непреласка цензуса на парламентарним изборима 2017. и унутарстраначких сукоба стрепела за своју будућност. На ЕУ-изборима освојили су 14,1% и задржали постојећа

¹⁸ Bild.de: Warum Macron Weber als EU-Boss verhindern will: <https://www.bild.de/politik/ausland/politik-ausland/europawahl-macron-will-weber-als-eu-boss-stoppen-merkel-greift-ein-62242218.bild.html> (06.06.2019)

¹⁹ ORF: Deutsche Grüne in Umfrage Kopf an Kopf mit Union: <https://orf.at/#/stories/3125884/> (06.06.2019)

два мандата у ЕУ-парламенту, с тим да ће у случају Брегзита добити још један мандат.²⁰ На свом нивоу од 1 посланика остали су аустријски либерали који су освојили 8,4%, иако су као свој циљ означили минимално 10%. Међутим показало се да је бирачки потенцијал либерала у Аустрији не превазилази више од 10% бирачког тела, тим пре што имају оштру конкуренцију како у странци „Зелених“ по питању социјалних и интеграционих тема, тако и у Народњачкој странци по питању тема привреде и финансија.

Слободарска партија забележила је пад од 2,5% али је освојила 17,2% (3 мандата у ЕУ-парламенту) и дефинитивно показала да се њено основно бирачко тело усталилило на око сигурних 15% без обзира на афере и политичке потресе. Треба напоменути да су Слободарци реаговали врло одлучно и брзо на аферу „Ибица-гејт“, те да их оставка председника није превише изненадила. Без већих проблема су се пребацили из владајућег у опозициони модус, највише критикујући до јучерашње коалиционе партнере из демохришћанске Народњачке странке.

Бившег вице-канцелара Штрахеа на челу странке наследио је дуо Норберт Хофер (бивши министар инфраструктуре) и Херберт Кикл (бивши министар МУП-а). Странка је успела да у неколико дана мобилише своје традиционално евроскептичне бираче да изађу на изборе и резултат је показао да је ова мобилизација била прилично успешна. Да ли се Слободарска партија у потпуности опоравила показаше ванредни парламентарни избори у септембру, али очигледно да афера која је довела до пада владе није нашкодила странци у оној мери како су очекивали њени политички противници и аустријски медији.

Највећи губитник овогодишњих ЕУ-избора свакако је Социјалдемократска странка, која и поред пада владе и опозиционог деловања није успела да направи изборни плус, већ је чак у односу на 2014. годину доживела пад од 0,20%. Социјалисти су освојили укупно 23,9% гласова и то пре свега захваљујући Бечу, где су били убедљиво први са 30,3%. Ипак, да ће странка и у будућности имати озбиљне проблеме показали су резултати из покрајина попут Форарлберга, где су завршили на петом месту или чињеница да су Курцови народњаци први пут победили социјалисте на ЕУ-изборима у покрајини Градишће.²¹ Слаб изборни резултат отворио је поново питање позиције председника странке, где се покрајински огранци из Тирола и Градишћа скоро па отворено залажу за смену председавајуће Памеле Ренди-Вагнер, иако је иста тек у новембру 2018. изабрана за председницу странке. Очигледно је да ни аустријске социјалдемократе, попут њихових немачких партнера, не успевају да пронађу мир у кући и то пре свега јер је очигледно дошло до великог размимоилажења између страначке врхушке, која и даље заступа интернационалне и мултикултуралне ставове, док се бирачко тело све више окреће десним и конзервативним националним странкама, које заговарају једну потпуно другачију политику по питању тема попут азила, миграције, интеграције и сл.

²⁰ Резултати избора у Аустрији: <https://orf.at/wahl/eu19/#ergebnisse/0> (06.06.2019)

²¹ Изборни резултат у Градишћу: <https://orf.at/wahl/eu19/#ergebnisse/10000> (06.06.2019)

Генерално може се рећи да је изборна кампања у Аустрији за ЕУ-изборе до „Ибица-гејта“ вођења у светлу конфликта владајуће конзервативно-слободарске коалиције са левом опозицијом, при чему су ЕУ-теме играле пре свега секундарну улогу. Након „Ибица-гејта“ ЕУ-избори су у Аустрији свакако изгубили своју срж и све је било подређено поменутој афери, која ће засигурно још дуго да доминира аустријском политичком сценом.

ЕУ-избори су донели очекиване трендове. Владајуће конзервативне и социјалдемократске странке доживеле су пад и по први пут у историји ЕУ-парламента неће имати већину. Међутим, неће сигурно бити проблема да исту направе са европским либералима или покретом „Зелених“. Европска десница је захваљујући Матеу Салвинију и Марин Ле Пен доживела велики раст, али ипак то неће бити довољно да се озбиљније помрсе конци владајућим структурама.

ЕУ-избори су такође показали још једном да су за грађане националне теме далеко битније од ЕУ-тема. Као најбитније теме још једном су се кристализовале теме попут миграција и сигурности, док се као врло озбиљна изборна тема у будућности намеће тема заштите околине и очувања животне средине.²²

WAHLEN ZUM EUROPÄISCHEN PARLAMENT IN ÖSTERREICH UND DEUTSCHLAND

Das Resümee: Die EU-Wahl in Österreich und Deutschland verlief im Großen und Ganzen wie es in verschiedenen Polit-Umfragen prognostiziert wurde. Die Popularität der „Großen Koalition“ in Deutschland sank wie erwartet wieder und in Österreich geriet die EU-Wahl bzw. die dortige EU-Wahlkampagne auf Grund der Affäre „Ibiza-Gate“ komplett im Hintergrund. Als die Sieger der EU-Wahl in beiden Ländern kann man sicher die Grünen bezeichnen, die vor allem in Deutschland in letzten Monaten ein starkes Stimmenwachstum verzeichnen. Die größten Verlierer dieser EU-Wahl waren wieder die Sozialdemokraten, die entweder an Stimmen verlieren oder stagnieren, obwohl die politische Lage in beiden Ländern eher für die Sozialdemokratie spricht.

Schlüsselwörter: Österreich, Deutschland, Politik, EU, EU-Parlament

²² Најбитније теме за бираче у Аустрији: <https://orf.at/stories/3124484/> (06.06.2019)